

SLOVENSKI NAROD

Izjaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznika. — Inzerati do 50 peti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati peti vrsta Din 4. — Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za tuzemstvo Din 25.-. Rokopis se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 6.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska a. telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 66; podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Druga grozna letalska katastrofa pri Ljubljani

Na Sušak namenjeno potniško letalo je davi pri Hrušici treščilo na tla — Ubilo se je vseh pet potnikov, pilot in mehanik — Žrtve katastrofe: državna uradnica Stana Kante, učiteljica Tilka Pivk, odvetnik dr. Adolf Korče, gđc. Brüglacher in dr. Horn iz Berlina ter pilot Jarošenko in mehanik Anušič

Ljubljana, 15. julija.
Ljubljana odnosno njena bližnja okolica je postala danes zopet pozorišče strahovite letalske nesreče. V gozdu nad Hrušico leži razbito letalo »Spartan«, poleg njega pa sedem trupel. Na kraju katastrofe se zbira že od zgodnjega jutra ogromna množica ljudi, ki v nemi grozi ogleduje razbito letalo in obžgana trupla žrtve druge letalske katastrofe v Ljubljani.

Pilot Jarošenko, ki je vodil danes letalo v smrt.

Dva sta zamudila, a vendar...

Avijon »Spartan«, ki vzdržuje redno zračno zvezo s Sušakom, Zagrebom in Beogradom se je dvignil davi v zračne višave s četrtino zamudo, namestu ob 5.30 ob 5.45. Takrat so bili na aerodromu že priglasi potniki Kante Stana, državna uradnica, Pivk Tilka, učiteljica, dr. Korče Adolf, advokat in pa pilot Mihajlo Jarošenko ter radijski telegrafist Tomo Anušič. Priglasi stala bila pa še dva potnika in sicer gđc. Brüglacher ter dr. Horn, oba iz Berlina, ki sta ložirala v hotelu »Union« in sta zamudila avtobus. Šef centra dr. Rape je velel šoferju Ogrincu, da je odpeljal z avtobusom še enkrat nazaj v mesto, kjer je sprejel še omenjena dva potnika. Ko so bili končno vsi potniki v avijonu, se je ta dvignil in zakrožil nad letališčem. Nad poljem je letala tedaj gosta ljubljanska megla, vendar so z letališča opazovali miren polet letala. Takoj na to je usmeril pilot Jarošenko avijon naravnost proti jugovzhodu. Tri minute za tem je sledila katastrofa.

Pripovedovanje očividcev

Šofer Magistrovega avtobusa Vončina Ivan, ki stanuje v Hrušici, je povedal, da se je baš odpravil s kolesom v mesto. Naenkrat je začul kakor skoro vsako jutro brnenje letala nad svojo glavo. Avijon se je skrival v zelo gosti megli. Motor je deloval po njegovem mnenju popolnoma brezhibno. Naenkrat pa je zagledal silen plamen in začel hreščanje v drevju. Takoj je bil prepričan, da se je pripetila strašna nesreča. Zato jo je ubral s kolesom po bližnji poti pod gozd in se povzpela v breg. Na kraju nesreče stala bila tedaj že dva bližnja soseda in vsem se je nudila grozotna slika. Drevje spodaj v gozdu je bilo popolnoma polomljeno, višje gori sta ležala obe krili, še par metrov dalje je ležal razbit trup letala, krog in krog in pa pod trupom avijona pa so

ležala razmesarjena trupla ter posamezni deli trupel.

Bencinski tank je ležal kakih šest metrov desno od trupa avijona. Vse naokrog pa je bila raztresena obžgana prtljaga potnikov, pošta, radioaparati in posamezni deli razbitega letala.

Kaj pravi posestnik Matevž Škof

Posestnik Matevž Škof, čigar hiša stoji tik pod gozdom, pripoveduje, da se mu je zdelo brnenje motorja čavi izredno čudno. Motor je povzročal velik ropot in je avijon proti navadi zakrožil tik nad gozdom. Letel je izredno nizko, tako da se je Škof bal, da bo treščil v hišo. Hip nato je ropot motorja prenehal, takrat je pa tudi čul škof tresk in se je pokadilo dobrih 50 korakov nad njegovo hišo. Gozd je bil v hipu v plamenu. Gorelo je na več mestih hkrati, kar je razumljivo, saj se je razlilo približno 1000 litrov bencina, ki ga je imel avijon s seboj v tankih.

V par trenutkih je bila zbrana na kraju nesreče ogromna množica, ki je prihitala iz Hrušice same in pa iz sosednjih vasi. Ljudje so skušali reševati ponesrečence, misleč, da je še kdo živ. Izvlekli so pa izpod ruševin le strašno obžgana in razmesarjena trupla, odnosno samo posamezne dele. Ponesrečenec je najbrže drevje odtrgalo glave in je bilo celo samo eno truplo. Približno enako sliko podaja eden prvih očividcev Andrej Bricej iz Bizovika, kakor tudi Sadrov Tone.

Strašna vest gre po mestu

Za nesrečo se je zvedelo v mestu kakor tudi v širši okolici že v ranih urah. Iz mesta je drvel na kraj nesreče avtomobil za avtomobilom. Po cesti proti Hrušici je drvelo na stotine kolesarjev in takoj po šestih so romale tja tudi množice pešcev.

Pravočasno je »Aeropot« obvestil o katastrofi policijo in vojaško in orožniško oblast. Pod vodstvom poročnika Rajkovića je že okrog 6.30 prispela na kraj strašne nesreče četa orožnikov, ki so zastražili prostor, kjer je ležal avijon in kjer je raztresena krog in krog vsa prtljaga potnikov. Križem so ležali kaveži, ročne torbice, dežniki, toaletne potrebščine, denarnice, belečnice itd. Med razbitimi kosi avijona je tudi oblika žrtev letalske katastrofe, ki jih je selen sunek in pa drevje takorekoč sleklo in jim pobralo vsaj vrhuno obleko.

Ponesrečeno potniško letalo tipa »Spartan«

Letalo »Spartan«, ki se je danes ponesrečilo, je imelo tri motorje znamke Gipsy, vsak po 135 konjskih sil. Avijon je bil zelo solidno grajen, v notranjosti izredno udoben, motorji pa najboljši, kar jih pozna moderna tehnika. Take motorje sedaj rabijo skoraj vsi potniški letaliki in je bilo z njimi doseženih že mnogo rekordov, kar je pač dokaz njihove dobre kakovosti. Z enakim motorjem je znana letalka Mollison dosegla svoj svetovni rekord. Avijon je bil za polete zelo varen. Tudi če bi se pokvaril eden ali drugi motor bi letalo še vedno lahko letelo z enim samim motorjem. Hitrost

Soprog mehanika, gospa Ničiforova pripoveduje

Snoči sem bila v družbi pilota Jarošenka in pa radijskega telegrafista Anušiča na letališču. Oba sta bila zelo vesela in sta me celo povabila s prijateljico v mesto. Vožnjo sem pa odklonila in smo ostali v pomenku na aerodromu. Kmalu je pa postal Jarošenko nekam redkobeseden in ga je minila dobra volja. Bolj vesel se mi je zdel Anušič, ki mi je pripovedoval o svoji ženi, s katero se je poročil šele pred sedmimi meseci. Omenil mi je, da žida v Zemunu hišo in je celo šaljivo pripomnil, da bo prav taka, kakor si jo je že pred časom sezidal njegov prijatelj Mihajlo Jarošenko. Zvečer sta mehanika preizkusila kakor običajno na »Spartanu« vse tri motorje. Kmalu pa sem odšla k počitku, pa tudi Jarošenko in Anušič sta šla spat. Tudi davi sem stala predno je avijon odletel na aerodrom in sem se pozdravila z Jarošekom in Anušičem ter pomahala v pozdrav potnikom, ki so veselih obrazov odšli v — smrt.

Ko se ropot ni več slišal

Vojaški delegat na aerodromu poročnik — lovec g. Nežmah je pripovedoval, sta bila pilot in pa radijski telegrafist pred startom v odlični formi in pri dobrem vedrem razpoloženju. Kakor znano, ima pilot pravico odkloniti polet, če ni razpoložen, ali pa če se mu zdi vreme neugodno. Jarošenko pa kaj takega ni prišlo na misel in se je kot rečeno točno 5. 45 dvignil v zrak. Na aerodromu so pričakovali običajni znak radijskega telegrafista, ki ga pa to pot ni bilo. Odgovorni so postajali nervoznejši od trenutka do trenutka, čez tri minute pa, ko niso več čuli ropota motorja, ker tudi rjso prejeli znaka, so zaslišali nesrečo. Poročnik Nežmah je takoj sedel na motocikel in zdrvel proti Hrušici, kjer je že opazil nervozno vrvenje ljudi. S tem je bila njegova slutnja potrjena, da se je res pripetila nesreča. Takoj je obvestil aerodrom, na kar so bile takoj obveščene tudi oblasti.

Prevoz trupel v mrtvašnico

Šef centra g. dr. Rape je prispel na kraj strašne katastrofe ob 8.30. Z njim so prispeli tudi sreski načelnik dr. Marčič, že prej pa so bili tam razni vojaški dostojanstveniki, več zdravnikov, pred-

Tilka Pivk

Stana Kante

sednik Zveze za tujski promet dr. Marn in drugi. Vojaški so položili trupla drugo poleg drugega in jih pokrili s plah-tami in posameznimi kosi obleke, ki so jih našli na kraju katastrofe. Malo pred 9 so privozili trije zaprti vozovi pogrebnega zavoda in so na odredbo komisije odpeljali trupla v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

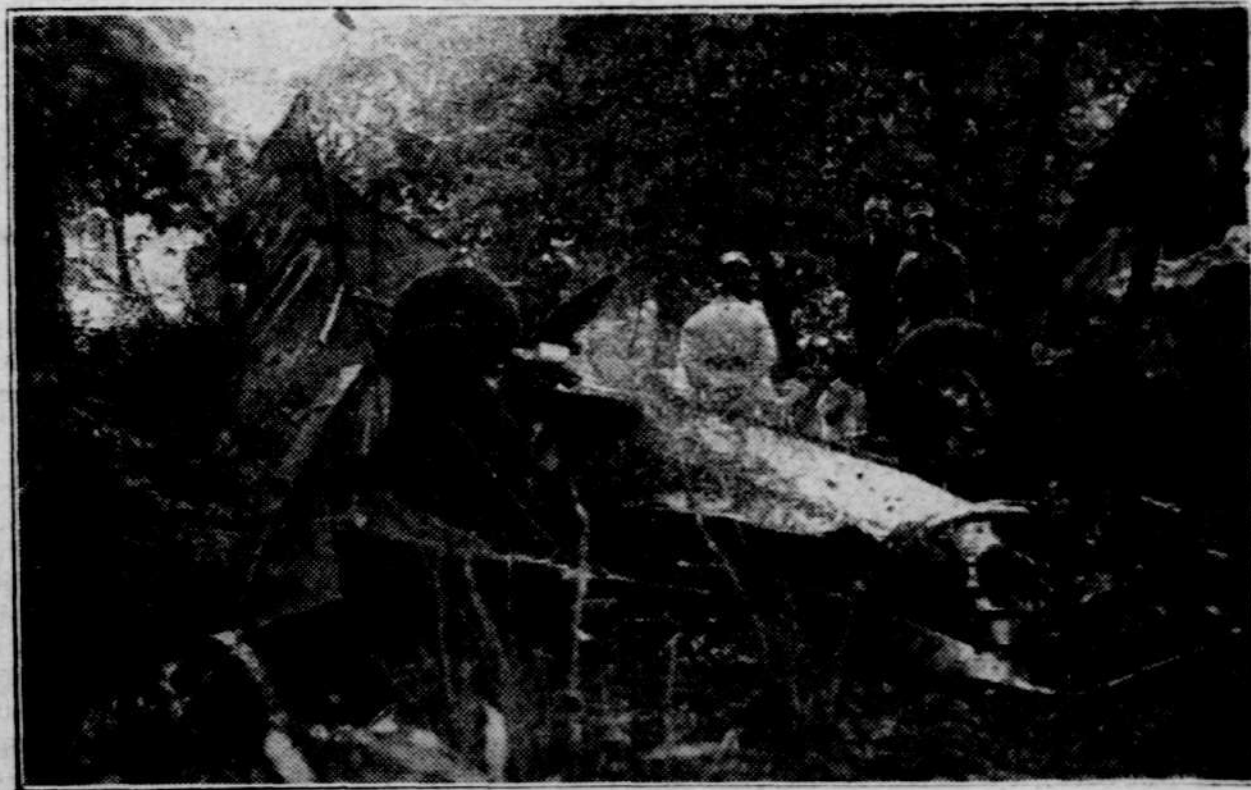
Še nekaj ugotovitev

Avijon, ki je privozil nad gozd kakor je razvideti iz položaja v premji črti proti jugovzhodu, bi prav gotovo ne doživel katastrofe, če bi se dvignil le par metrov višje. Gladko bi prevozil ne preveliko gozdno vzpetino. Zaradi megle pa je vozil prenizko in zašel med drevesa. Višinomerski aparati po pripovedovanju strokovnjakov tedaj še niso delovali, ker je bil avijon preblizu zemlji. Pilota Jarošenka, ki ima za seboj že nad pol milijona preletenih kilometrov in torej več sto poletov, med njimi tudi mnogo nevarnih v nevihtah

in nalihtih, je prav gotovo zmotila samo gosta megla. Poleti v jutranjih urah, kadar leži nad ljubljanskim poljem gosta megla, pa lahko postanemo usodni za najbolj izkušenega in vestnega pilota.

Kam so bili namenjeni

Svak učiteljice Tilke Pivkove g. Ivan Orel je spremljal svojo svakinjo davi na letališče in se pristržno posvetoval od nje. Pivkova, ki je sicer nameščena kot učiteljica na Catežu nad Veliko Loko, je namenjena na počitnice v Baško, kjer je na počitnicah tudi več njenih prijateljic. Prav namenjenih tje, vsi veseli in razigrani so je tudi ona poslovila od njega. Prav tako je bila namenjena na počitnice na morje tudi privatna uradnica Stana Kantelova. Na počitnice je nameraval k morju tudi advokat dr. Adolf Korče, dočim sta bila namenjena Berlinčan dr. Horn in pa njegova spremljevalka gđc. Brüglacher po poslih v Sisk. »Aeropot« je že danes popoldne obvestil o strašni nesreči vse svoje ponesrečenec in je bila prežalostna vest sporočena tudi svojim obeh nemških potnikov v Berlin.

Pogled na ruševine razbitega letala 1. 1933.

Pozorišče strahovite nesreče

Nesreča se je pripetila v gosto zaraslem gozdu, kjer rasto srednje visoka drevesa, po večini smreke. Drevesa so precej daleč okrog razbitega letala obžgana, kar jasno kaže, da je nastala eksplozija, čim je letalo treščilo na tla. Trup leži v smeri proti jugovzhodu. Zadnji del je še precej dobro ohranjen, dočim je prednji povsem razbit. Motor leži nekaj metrov od trupa pred njim, zelo blaten, ker se je pri padcu zapil v zemljo. Drugih motorjev ni mogoče odkriti. Letalo je padalo poševno v isti smeri, kakor leži, in je pri padcu rezalo s krili vrhove dreves, podobno kakor pri prvi nevarnosti na Studencu. Krila so se seveda takoj odtrgala, nakar se je trup še bolj naglo zrušil ter je našla eksplozija. Še nekaj ur po nevarnosti je rahlo gorel bencin v tanku, ki je obležal nekaj metrov v osadi trupa in se je zaril precej

globoko v zemljo. Vse okoli je bilo prepojeno z bencinskimi hlapi in prisotni zaradi tega tudi niso smeli v bližini kaditi, ker je bila velika nevarnost, da bi prišlo do eksplozije. Vendar je ogenj kmalu po katastrofi prenehal in ljubljanski gasilci, ki so kmalu prihitali na kraj nevarnosti, niso imeli več mnogo dela. Orožniki so skrbno pazili da so kosi razbitega letala in ves po položaj po katastrofi ostali neispremenjeni, dokler ni prispela komisija. Edino trupla so izvlekli iz razvalin, in jih položili v vrsti ob trupu ter pokrili z obleko ponesrečenec in odejami. Prtljaga je bila v glavnem vsa razbita, ohranjena pa je bila avionska pošta. V bližini motorja je ležala še precej dolga ohranjena pilotova belečnica, iz katere bodo lahko razvideli natančno podatke o prtljagi potnikov in menda tudi o njihovi identiteti. Med motorjem in trupom

